

Windows XP asemel: Estobuntu, 1-2-3 ja valmis

10 aastat tagasi Autor: [AM](#)

3. mail ehk kuupäeva järgi juba eile toimusid IT Kolledžis "Teeme ära!" ettevõtmise raames vabavabariatalgud ehk soovijatel aidati vabatarckvara (Estobuntu platvormil)omaks võtta. Windows XP tugi lõppes aprillis ametlikult ja nüüd pole paljudel vanade arvutite omanikel muud võimalust kui paigaldada oma vanale ja väsinud riistvarale mõni Linux. Windows 7 ja Windows 8 ei kõlba, sest viimane venib isegi ka uutel arvutitel, vanadest rääkimata.

Kuna just oli välja tulnud ka Eesti kogukonna loodud lihtne ja lahja Estobuntu 14.04 LXDE, siis proovis ka AM selle järgi.

Peale Aktuaalset Kaamerat oli [Estubuntu allalaadimise leht](#) veel silmnähtavalt koormatud, aga sealt sai ISO faili siiski kergelt kätte.

Kuna juttu on tänase talgupäeva Estobuntust ja masin, millele plaanis Windows XP asemele Linux paigaldada, on aastast 2005 (Dell Latitude D505), siis võtamegi kõige kergema variandi ISO faili ehk Estobuntu väljalase 14.04 LXDE. See tahab vaid 1 GHz protsessorit ja 1 GB mälu. meil ongi 1,5 GHz protsessor ja 1 GB mälu. Lisaks 40 GB kõvaketas (Estobuntu nõuab vaba ruumi natuke üle 4 GB).

Nüüd tuleb aga allalaetud ISO plaadile kõrvetada. Seda on üle 800 MB, seega oma vanu CD-toorikuid ära kasutada ei saa. DVD-toorikule aga mahub küll. Kuna on ka üks Windows 7-ga arvuti, siis pole CD kõrvetamine keeruline: [juhend asub siin](#) ja meil läks vaja vaid Windows 7-ga arvutis paremklikki ISO-failil ja valikut Burn.

No Default configuration directive found

Kuid kõik ei lähe seda plaati vanasse arvutisse pannes nii nobedalt, nagu tahaks. Linuxi install ei lähe ilma veeteadete ja hädadeta. Ülalolev veeteade katkestab edukalt alanud installi. Viga on ilmselt vanas arvutis, sest uuemad läptopid tõmbavad Estobuntu Live CD-na käima samalt plaadilt liigseid küsimusi ja hoiatusi esitamata. Samas vana XP loeb plaadilt faile välja küll, aga Linuxit ei taha käivitada.

Kuid seepeale ongi hea proovida ka USB-lt käivitamist ja installi. Enne tuleb BIOS-ist (antud arvutil käivitades kiiresti F2 korduvalt vajutades) muuta arvuti käivitamise ehk bootimise seadmete järjekorda, et kõigepealt kontrollitaks USB-mälupulga sisu, mitte ei hakataks kõvakettalt Windows XP-d käima tõmbama.

Teine katse mälupulgalt

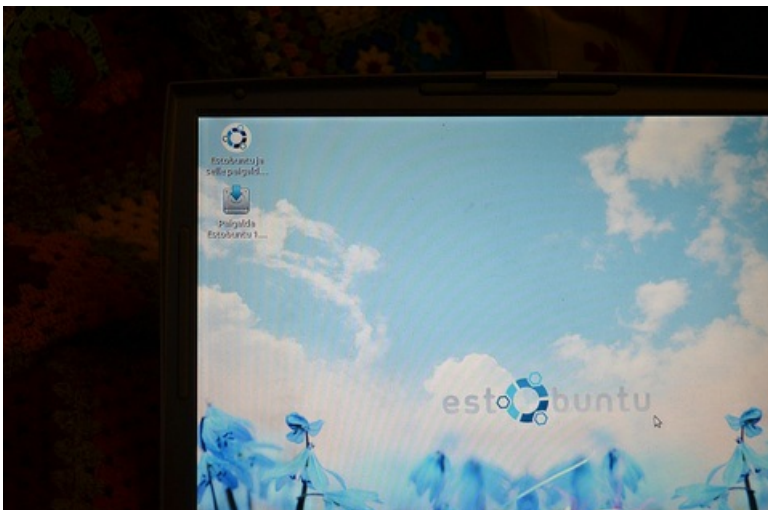
[PendriveLinuxist](#) valime Linuxi panemise USB-le ja käivitame [Universal USB Installeri](#). Seal on hulk Linuxilisi valikus, kuid puudub muidugi Estobuntu. See ei sega. Unsupported Linux ISO valik lubab ka Estobuntut paigaldada. Valida tuleb vaid enne allalaaditud ISO-fail arvutist.

See programm ongi väga lihtne: installi pole vaja, USB-pulka pole vaja buuditavaks ette valmistada ja kõik peaks ära tehtama automaatselt. Peab vaid ootama 2 minutit ja 17 sekundit.

Nüüd on meil Estobuntu DVD-l ja mälupulgal. Talgud võivad uuesti alata.

Mälupulgalt saab loomulikult (nagu muide on juhtunud alati mu Linuxi-paigaldustega) jälle ühe veateate: seekordne probleem on siis "ERROR: PAE is disabled on this Pentium M". Kuidas edasi? Vanaraua äraandmispunkti?

Soovitus, mis veebis leidis, et "you can boot by pressing tab at the boot screen and appending the kernel parameter "forcepae" after the --" ei aita, sest mitte kuhugi pole seda *forcepae*-d sisestada. Siiski, lõpuks selgub, et vajutades bootimise käigus TAB-klahvi ja siis tekkinud menüüs F6 ja seejärel lihtsalt ESC (ilma F6 menüüst midagi valimata), jääb ekraanile mingi käsuriida, mis lõpeb sellesama kahe kriipsuga, mida Linuxi kasutajatele soovitati. Nende taha *forcepae* kirjutades läheb kõik edasi, aga peale hirmsaid hoiatusi kõige hävimisest. Eestikeelne *desktop* tuleb siiski lagedale.

Pilt ees

Kui *Live* ehk arvutisse mitte midagi lisav Estobuntu versioon mälupulgalt ilusti käivitub ja pealtnäha töötab, siis polegi muud kui klikkida desktopil ilutsevale paigaldamise ikoonile.

Windows XP-st soovime vabaneda, saab sealt kohe edasi valida. Arvestada tuleb sellega, et selle valikuga kustuvad ka kõik failid kõvakettalt. Varundus olulistest asjadest on vajalik.

Järgneb veel rida lihtsaid küsimusi ajavööndi, klaviatuuri, kasutajanime, kasutaja parooli jm kohta ning siis tuleb kümnekond minutit oodata. Paigaldatakse.

Võrguprinterit niisama ei leita, aga aitab selle IP-aadressile suunamine. Siis läheb Estobuntu võrgust vajalikke draivereid otsima ja leiabki. HP printerile leitakse Gutenprindi vabavaralised draiverid. Need paistavad töötavat küll.

WiFi võrk töötab ka. Firefox on vana masina kohta üsna kärme. Netiraadiod on eelpaigaldatud, hulk Eesti raadiojaamu on võimalik taustale mängima jätta.

Lubuntu tarkvarakeskusest saab oma värsketele Estobuntule ka mõned mängud, mida kooliskäiv põlvond võib nõudma hakata. Lihtsad, vanamoodsad, aga ehk lastele ikka sobivad.

Videote mängimiseks Estobuntul vana riistvara peal nii palju jõudu ei jätku, kui oli vanal Windows XP-l: videot suudetakse mängida vaid stoppkaadritena nii pleieris kui Youtube'i või Vimeo veebiaknas. Pigem on vana arvuti päästetud lihtsaks kirjatööks kui multimeedia nautimiseks.

Paar pisiprobleemi

Bluetoothi seadmeid Estobuntu ei leia ja teised ei leia Estobuntu arvutit ka, kuigi kõik tundub nagu töötavat (omavahel aga teised seadmed üksteist leiavad). Kui sellele on kellelgi mõni hea lahendus, võib AM-i Facebooki lehel teada anda. Kaht monitoripilti ka ei näita, teisel monitoril saab kopeerida vaid põhimonitori pilti.

Rakendused ei käivitu kohe, nagu uute arvutitega ollakse harjutud, vaid vanas masinas mõtleb Estobuntu umbes 5 sekundit, enne kui rakenduse lahti teeb.

Kuna tegemist on ikkagi Eesti versiooniga, siis ID-kaart tõesti töötab kohe. Midagi pole vaja teha.

Ja muud asjad näivad ka kenasti töötavad: Libreoffice tagab kontoriprogrammide toe ja Firefox mängib "hakkimata" Youtube'i videosid, Thunderbird loeb ilusti meile ja GIMP avaneb kiiresti (sellesama tavalise viiesekundise viitega).

Estobuntu tekitas nüüd arvutimüüjate kasumisse ilmselt augu, kuid jättis vana arvuti omaniku rahakotti need väärtuslikud sajad eurod uue arvuti ostmiseks kulutamata: eaturvaline Windows XP on ajalugu, aga oma hädavajalikke asju saab nüüd 2005. aasta süleriga ikka teha ja veel üsna talutava kiirusega. Kõik pole nii ilus ja võimalusterohke kui Windowsiga masinas, aga eestikeelne, kiire ja arusaadav.

- [Testid](#)
- [Tarkvara](#)